

Μιά φορά κ' έναν καιρό στην Τυφλίδα ζούσε κάποιος πλούσιος Τούρκος. Πολύ χρυσάφι τοῦδωκε ὁ Ἀλλάχ, μὰ πειὸ ἀκριβὴ ἀπ' τὸ χρυσάφι ἦτανε ἡ μονάκριβή του κόρη, ἡ Μαγούλ-Μεγέρη. Ὁμορφα εἶνε τὰστρα στὸν οὐρανό, ἀλλὰ πάνω ἀπὸ τὰστρα ζοῦν οἱ ἀγγέλοι, καὶ εἶνε αὐτοὶ ὁμορφότεροι· ἔτσι καὶ ἡ Μαγούλ-Μεγέρη ἦτανε ὁμορφότερη ἀπ' ὅλες τῆς Τυφλίδος τὶς παρθένες.

Ζοῦσε στὴν Τυφλίδα καὶ ἓνας φτωχὸς Ἀσικ-Κερίμπ. Ὁ προφήτης δὲν τοῦδωκε τίποτε ἐκτὸς ἀπὸ μιὰ μεγάλη καρδιά καὶ τὸ χάρισμα τοῦ τραγουδιοῦ. Παίζοντας τὸ μπουζούκι καὶ τραγουδώντας τὰ παλιὰ παληκάρια τοῦ Τουρκεστάν, γύριζε σὲς χαρὲς γιὰ νὰ διασκεδάξῃ τοὺς πλούσιους καὶ τοὺς καλότυχους. Σὲ μιὰ χαρὰ εἶδε τὴ Μαγούλ-Μεγέρη, κ' ἀγαπηθῆκανε. Λίγη ἐλπίδα εἶχεν ὁ φτωχὸς Ἀσικ-Κερίμπ νὰ τὴν πάρῃ μιὰ μέρα δική του, κ' ἔπεςε σὲ θλίψι σὰν χειμωνιάτικος οὐρανός.

Πλάγιασε μιὰ μέρα στὸν κῆπο κάτω ἀπὸ μιὰ κληματαριὰ καὶ στὸ τέλος κοιμήθηκε. Ἐξαφνα πέρασε ἀπὸ κοντά του ἡ Μαγούλ-Μεγέρη μὲ τὶς φιλενάδες της, καὶ μιὰ ἀπ' αὐτές, ἅμα εἶδε τὸν Ἀσικ-Κερίμπ νὰ κοιμάται, ἔμεινε πίσω ἀπὸ τὶς ἄλλες καὶ τὸν πλησίασε.

— Τί κοιμᾶσαι κάτω ἀπὸ τὴν κληματαριὰ—εἶπε τραγουδώντας—, σήκω, καὶ μένε, τὸ ἑλαφάνι σου περνᾷ.

Ἐύπησε—τὸ κοράσι ἔφυγε πεταχτὸ σὰν πουλάκι.

Τὴν ἄκουσε ἡ Μαγούλ-Μεγέρη καὶ ἄρχισε νὰ τὴν μαλώνῃ.

— Ἄν ἤξερες—τῆς ἀπάντησ' ἐκείνη—γιὰ ποιὸν τραγούδησα αὐτὸ τὸ τραγοῦδι, θὰ μ' εὐχαριστοῦσες· εἶνε ὁ Ἀσικ-Κερίμπ σου.

— Πήγαινέ με κοντά του!—εἶπε ἡ Μαγούλ-Μεγέρη.

Καὶ πῆγανε.

Σὰν εἶδε ἡ Μαγούλ-Μεγέρη τὸ θλιμμένο του πρόσωπο, ἄρχισε νὰ τὸν ἐρωτᾷ καὶ νὰ τὸν παρηγορᾷ.

— Πῶς νὰ μὴ λυποῦμαι—εἶπεν ὁ Ἀσικ-Κερίμπ,—ἐγὼ σ' ἀγαπῶ, μὰ σὺ ποτὲ δὲ θὰ γείνης δική μου!

— Ζήτησέ με ἀπὸ τὸν πατέρα μου,—εἶπεν αὐτή,—καὶ ὁ πατέρας μου θὰ κάμῃ τὴ χαρὰ μας μὲ δικὰ του χρήματα καὶ θὰ μοῦ χαρίσῃ τόσα πού νὰ φθάνουν καὶ γιὰ τοὺς δυὸ μας.

— Καλὰ —εἶπε—ὁ Ἀγιάκ· Ἀγᾶς τίποτα δὲ θὰ λυπηθῇ γιὰ τὴν κόρη του· ἀλλὰ ποιὸς ξέρει, μπορεῖ ὕστερα σὺ νὰ μοῦ τὸ χτυπᾷς ὅτι ἐγὼ τίποτα δὲν εἶχα καὶ ὅλα σὲ σένα τὰ χρωστῶ. Ὁχι, ψυχὴ μου, ἔκανα ὄρο· ἐφτά χρόνια θὰ γυρίζω στὸν κόσμον νὰ κάνω πλοῦτος, ἢ νὰ χαθῶ σὲς μακρινὲς τὶς ἐρημιές. Ἄν ἦσαι σύμφωνη, στὰ ἐφτά χρόνια πάνω θάσαι δική μου.

Συμφώνησε ἡ Μαγούλ-Μεγέρη, μὰ καὶ πρόσθεσε πὼς σὰ δὲ γυρίσῃ στὴν ἡμέρα τὴν ὀρισμένη, θὰ γείνη γυναικα τοῦ Κουρσουδ-Μπέκ, πού τηνε ζητάει τώρα τόσον καιρό.

Ἦρθε στὴ μάνα του ὁ Ἀσικ-Κερίμπ, πῆρε γιὰ τὸ δρόμο τὴν εὐχή της, φίλησε τὴ μικρή του τὴν ἀδερφοῦλα, κρέμασε τὸν τορβᾶ

του στὸν ὄμο, πῆρε ἓνα ραβδί ν' ἀκουμπᾷ καὶ βγῆκε ἀπὸ τὴν πόλι.
Ἔξαφνα βλέπει νὰ τρέχῃ κατόπι του ἓνας καβαλλάρης· τὸν γνῶρισε·
εἶνε ὁ Κουρσοῦδ-Μπέκ.

— Ὡρα καλή! — τοῦκραξεν ὁ Μπέκ· ὅπου κι' ἂν πᾶς, διαβα-
τάρη, θάρθω μαζί σου.

Δὲ χάρηκε ὁ Ἀσίκ μὲ τὸ σύντροφό του, μὰ τί νὰ κάμῃ. Πο-
λὺν καιρὸ πηγαῖναν μαζί, ὥς ποὺ φθάσανε σ' ἓναν ποταμό. Μῆτε
γιοφῦρι εἶχε, μῆτε πέραμα.

— Κολύμπα πρώτος, — εἶπε ὁ Κουρσοῦδ-Μπέκ, καὶ θάρθω
κατόπι σου.

Ὁ Ἀσίκ ἔταξε τὸ πανωφόρι του καὶ ἔπερασε. Ἄμα ἔπερασ'
ἀντίκρου, γυρνᾷ νὰ δῇ, — ὦ δυστυχία! ὦ παντοδύναμε Ἀλλάχ! Ὁ
Κουρσοῦδ-Μπέκ πῆρε τὸ φόρεμά του καὶ δρόμο πίσω, στὴν Τυφλί-
δα· μόνο ἡ σκόνι στρουφογύριζε πίσω σὰν φρεῖδι στὸν ἴσιο κάμπο.
Ἄμα ἔφθασε στὴν Τυφλίδα, πῆγε ὁ Μπέκ τὸ φόρεμα τοῦ Ἀσίκ-
Κερίμπ στὴ γρηά του τὴ μάνα.

— Ὁ γιυῖός σου ἔπνιγχε στὸ βαθὺ ποτάμι, εἶπε· νὰ τὸ φόρεμά του.

Ἔπεσε ἡ μάνα μὲ ἀνέκφραστη θλίψι στὸ ροῦχο τοῦ ἀγαπημέ-
νου τῆς γιουῖ καὶ ἔχρυσε πάντα του θερμὰ δάκρυα· τὸ πῆρε κατόπιν
καὶ τὸ πῆγε στὴ μέλλουσα νύφη τῆς, τῇ Μαγούλ-Μεγέρη.

— Ὁ γιυῖός μου ἔπνιγχε, τῆς εἶπε. Ὁ Κουρσοῦδ-Μπέκ ἔφερε
τὸ φόρεμά του· εἰς' ἐλευθερίη.

Ἡ Μαγούλ-Μεγέρη ἤχαμογέλασε καὶ τῆς ἀπάντησε :

— Μὴ πιστεύης· αὐτὰ εἶνε λόγια τοῦ Κουρσοῦδ-Μπέκ. Πρὶν
νὰ περάσουν τὰ ἑπτὰ χρόνια κανεῖς δὲ θὰ γείνη ἄντρας μου.

Καὶ ἔξεκρέμασε ἀπὸ τὸν τοῖχο τὸ μπουζοῦκί τῆς καὶ ἄρχισε νὰ
τραγουδᾷ τὸ ἀγαπημένο τραγοῦδι τοῦ φτωχοῦ Ἀσίκ-Κερίμπ.

Εὐπόλυτος καὶ γυμνὸς ἔφθασε ὁ ταξειδιάρης σ' ἓνα χωριό. Κα-
λοὶ ἄνθρωποι τὸν ἐντύσανε καὶ τὸν ἐταγίσανε, κ' ἐκείνος γι' αὐτὸ
τοὺς τραγουδοῦσε ὁμορφα τραγούδια. Ἔτσι ἔγύριζεν ἀπὸ χωριὸ σὲ
χωριό, ἀπὸ πόλι σὲ πόλι, καὶ ἡ φήμη του διαδόθηκε παντοῦ. Ἦρθε
στὸ τέλος καὶ στὸ Χαλάφ. Σὰν ποὺ συνείθιζε, μπῆκε σ' ἓνα καφε-
νεῖο, γύρεψε μπουζοῦκι καὶ ἄρχισε νὰ τραγουδῇ. Τὸν καιρὸ ἐκεῖνο
ζοῦσε στὸ Χαλάφ ἓνας πασᾶς ποῦχε μεγάλη μανία γιὰ τὰ τραγούδια.
Τοῦ φέρνανε πολλοὺς τραγουδιστάδες, μὰ κανέναν δὲν τοῦ ἄρεξε.
Οἱ τσαουσάδες του καταβασανίσθηκαν νὰ τρέχουν στὴν πόλι. Ἔξαφνα,
περνῶντας ἀπὸ τὸ καφενεῖο ἄκουσαν μιὰ ἐξαίσιον φωνή. Μπήκανε.

— Ἐλα μαζί μας στὸν μεγάλο Πασᾶ, — τοῦ φώναξαν, ἄλλοιῶς
εἶνε χαμένο τὸ κεφάλι σου.

— Ἐγὼ εἰμ' ἄνθρωπος ἐλευθερός, ταξειδιάρης· ἀπὸ τὴν Τυφλί-
δα, — λέγει ὁ Ἀσίκ-Κερίμπ θέλω, — πηγαίνω· δὲ θέλω, — δὲν πη-
γαίνω· τραγουδῶ κατὰ τὸ κέφι μου, καὶ ὁ Πασᾶς σας δὲν μὲ ὀρίζει.

Μ' ὅλα ταῦτα αὐταὶ τὸν ἄρπαξαν καὶ τὸν φέρανε μὲ τὸ ζόρι
στὸν Πασᾶ.

— Τραγουδῆσε! — τοῦπε ὁ Πασᾶς, καὶ ἔτραγουδῆσε. Καὶ στὸ
τραγοῦδί του ἔψαλε τὴν ἀγαπημένην του Μαγούλ-Μεγέρη, καὶ τόσο

πολὺ ἄρεσε στὸν περήφανο Πασᾶ, ποὺ κράτησε κοντά του τὸν καυμένο τὸν Ἀσὺν-Κερίμπ. Τὸν ἐφόρτωσε μὲ ἄσῃμι καὶ χρυσάφι καὶ λαμποκοπήσανε πάνω του πλούσια φροσέματα. Εὐτυχισμένα καὶ χαρούμενα ἄρχισε νὰ ζῇ ὁ Ἀσὺν-Κερίμπ κ' ἔγινε πολὺ πλούσιος. Ἐξέχασε τὴ Μαγούλ-Μεγέρη τοῦ ἡ ὄχι, — δὲν ξεύρω, μόνο ὁ καιρὸς περνοῦσε. Ὁ στερνὸς χρόνος ἦτανε γιὰ νὰ τελειώσῃ γρήγορα, μὰ αὐτὸς δὲν ἐτοιμάζονταν νὰ φύγῃ. Ἡ ὁμορφὴ Μαγούλ-Μεγέρη ἄρχισε ν' ἀπελπίζεται.

Ἐκείνον τὸν καιρὸ ἐφευγεν ἀπὸ τὴν Τυφλίδα ἓνας ἔμπορος μ' ἓνα караβάνι μὲ σαράντα καμήλες καὶ ὀγδόντα δούλους. Προσκαλεῖ ἡ Μαγούλ-Μεγέρη τὸν ἔμπορο καὶ τοῦ δίνει ἓνα χρυσὸ δίσκο.

— Πάρε αὐτὸν τὸν χρυσὸ δίσκο — τοῦ λέγει — καὶ σ' ὅποια πόλι πηγαίνεις δεῖχνέ τον στὸ μαγαζί σου καὶ λέγε παντοῦ πὼς ὅποιος μολογήσῃ ὅτι εἶνε νοικοκύρης τοῦ δίσκου καὶ τὸ ἀποδείξῃ, θὰ τὸν πάρῃ, κι' ἀπὸ πάνω τόσο χρυσάφι, ὅσο βαρεῖ.

Ὁ ἔμπορος ἔφυγε. Παντοῦ ἔκανε τὴν παραγγελία τῆς Μαγούλ-Μεγέρη, μὰ κανένας δὲ βρέθηκε νὰ μολογήσῃ πὼς εἶνε νοικοκύρης τοῦ δίσκου. Ὅλες του σχεδὸν τῆς πραγματεῖες του τῆς πούλησε κι' ὅ,τι τοῦ ἀπόμεινε τὰ πῆρε καὶ ἔφθασε στὸ Χαλάιφ. Ντελάλησε κ' ἐδῶ τὴν παραγγελία τῆς Μαγούλ-Μεγέρη. Ἀμα τὸ ἄκουσε ὁ Ἀσὺν-Κερίμπ ἔτρεξ' ἀμέσως στὸ караβάν-σαράι καὶ βλέπει τὸ χρυσὸ τὸ δίσκο στὸ μαγαζί τοῦ ἔμπορου τῆς Τυφλίδος.

— Αὐτὸ εἶνε 'δικό μου! — εἶπε, καὶ τὸ ἄρπαξε.

— Ἀλήθεια, εἶνε 'δικό σου, — εἶπεν ὁ ἔμπορος — σ' ἐγνώρισα, Ἀσὺν-Κερίμπ. Τρέχα τὸ λοιπὸν τὸ ταχύτερο στὴν Τυφλίδα ἢ 'δική σου ἡ Μαγούλ-Μεγέρη μὲ διάταξε νὰ σοῦ πῶ πὼς ὁ καιρὸς τελειώνει καὶ ἂν δὲν εἰς' ἐκεῖ τὴν ὀρισμένη μέρα, θὰ γείνη ἄλλουνοῦ γυναῖκα.

Ἀπελπισμένος ὁ Ἀσὺν-Κερίμπ ἄρπαξε τὸ κεφάλι του μὲ τὰ δύο του χέρια: τρεῖς ἡμέρες μόνο τοῦ ἔμειναν ὡς τὴν ὀρισμένη ὥρα. Μολοντοῦτο καβαλλίκεψε τᾶλλογο, πῆρε τὸ σακκί του μὲ τὰ φλουριά καὶ ἔτρεξε σπειруνηάζοντας ἀλύπητα τᾶλλογο. Τέλος κατακουρασμένος πέφτει λαχανιασμένος στὸ βουνὸ τοῦ Ἀρτανιάν ποῦ εἶνε στὴ μέση τοῦ Ἀρτανιάν καὶ τοῦ Ἐρζερούμ. Τί νὰ κάνῃ τώρα; Ἀπὸ τὸ Ἀρτανιάν ὡς τὴν Τυφλίδα εἶνε ἀκόμη δυὸ μῆνες μὲ τᾶλλογο, καὶ τοῦ μείναν μόνο δυὸ ἡμέρες.

— Ἀλλὰχ παντοδύναμε! — φώναξε: ἂν δὲ μὲ βοηθήσῃς πλέον, τότε περιττὸ νὰ ζήσω!

Καὶ θέλησε νὰ πέσῃ ἀπ' τὸ ψηλὸ βουνό. Ἐξαφνα βλέπει κάτω ἓναν ἄνθρωπο καβαλλάρη σὲ ἄσπρο ἄλλογο, κι' ἀκούει δυνατὴ φωνή:

— Παλληκάρι, τί ἔχεις σκοπὸ νὰ κάνῃς;

— Θέλω νὰ πεθάνω, — ἀπάντησε ὁ Ἀσὺν.

— Κατέβα λοιπὸν ἐδῶ, ἀφοῦ εἶν' ἔτσι, θὰ σὲ σκοτώσω ἐγώ.

Κατέβηκε ὅπως μπόρεσε ὁ Ἀσὺν τὸ βράχο.

— Ἀκολούθα με, — τοῦ εἶπε μὲ φοβέρα ὁ καβαλλάρης.

— Μὰ πῶς μπορῶ νὰ σ' ἀκολουθήσω; Τὸ ἄλλογό σου εἶνε πιεὶ γρήγορο κι' ἀπ' τὴ σκέψι, κ' ἐγὼ εἶμαι ξεψυχισμένος.

— Ἀλήθεια. Τότε κράμασε τὸ σακκί σου στὴ σέλλα μου, κι' ἀκολούθα.

Μὰ ὅσο κι' ἂν προσπαθοῦσε νὰ τρέχῃ ὁ Ἀσὺν-Κερίμπ, ἔμενε πίσω.

— Μὰ γιατί μένεις πίσω ; τὸν ῥώτησ' ὁ καβαλλάρης.

— Καὶ πῶς μπορῶ νὰ σ' ἀκολουθῶ· τὸ ἄλογό σου εἶνε πειδὶ γλήγορο κι' ἀπ' τὴ σκέψι, κ' ἐγὼ εἴμ' ἀφανισμένος.

— Ἔχεις δίκιο. Κάθησε πίσω μου στ' ἄλογο καὶ πὲς τὴν πᾶσαν ἀλήθεια : ποῦ ἔχεις ἀνάγκη νὰ πᾶς.

— Ἄς ἦταν καὶ στὸ Ἐρζερούμ νὰ πρόφτανα τώρα.

— Τότες κλείσε τὰ μάτια σου.

Τᾶκλεισε.

— Τώρα ἀνοιξέ τα.

Κυττάζει ὁ Ἀσίκ : ἔμπροστά του ἀσπρίζουν τὰ τεῖχη καὶ λαμποκομποῦν οἱ μιναραδες τοῦ Ἐρζερούμ.

— Νά με συμπαθῆς, Ἀγᾶ, ἔκανα λάθος, εἶπε ὁ Ἀσίκ· ἤθελα νὰ πῶ πὼς ἦταν ἀνάγκη νὰ πάω στὸ Κάρος.

— Ἀ! ᾶ!—ἀπάντησ' ὁ καβαλλάρης· δὲ σοῦπα νὰ μοῦ πῆς τὴν πᾶσαν ἀλήθεια ; Κλείσε λοιπὸν πάλι τὰ μάτια σου. Τώρα ἀνοιξέ τα.

Ὁ Ἀσίκ δὲν μπορεῖ νὰ πιστέψῃ πὼς αὐτὸ ποὺ βλέπει εἶνε τὸ Κάρος. Πέφτει στὰ γόνατα καὶ λέει :

— Συμπάθησέ με Ἀγᾶ, τρεῖς φορὲς νὰ μὲ συμπαθῆς τὸ σκλάβο σου τὸν Ἀσίκ Κερίμπ· σὺ ὁ ἴδιος τὸ ξέρεις πὼς μιὰ κι' ἀποφασίση κανεῖς νὰ λέγῃ ψέμματα ἀπὸ τὸ πρωί, θὰ τὰ λέγῃ ἴσα μὲ νὰ βασιλέψ' ὁ ἥλιος.

— Αἱ μωρὲ ἄπιστε!—εἶπε θυμωμένος ὁ καβαλλάρης· ἄλλ' ἄς εἶνε, σὲ συγχωρῶ. Κλείσε λοιπὸν τὰ μάτια σου. Τώρα ἀνοιξέ τα, —εἶπε μετὰ ἓνα λεπτό.

Ὁ Ἀσίκ ἀπ' τὴ χαρὰ του ἔβγαλε δυνατὴ φωνή : ἦταν φτασμένοι στὴν πόρτα τῆς Τυφλίδος. Εὐχαρίστησεν εἰλικρινὰ τὸν καβαλλάρη, πῆρε τὸ σακκί του ἀπ' τὴ σέλλα, καὶ τοῦπε :

— Ἀγᾶ, τὸ καλὸ ποὺ μοῦκανες εἶνε βέβαια μεγάλο, μὰ κάμε το παιδὶ μεγάλο. Ἄν τώρα ἀρχίσω νὰ λέγω πὼς σὲ μιὰ μέρα ἔφθασα ἀπ' τὸ Ἀρτανιὰν στὴν Τυφλίδα, κανεῖς δὲ θὰ μὲ πιστέψῃ. Δόσε μου λοιπὸν κανένα σημεῖο.

— Σκύψε, τοῦ εἶπε μὲ χαμόγελο· πάρε ἀπ' τὸ νύχι τοῦ ἀλόγου ἓνα βῶλο χῶμα καὶ βάλ' το στὸ ζουνάρι σου, κι' ὅταν δὲν πιστεύουν τὰ λόγια σου, πὲς νὰ σοῦ φέρουν μιὰ ποὺ νάταν στραβὴ ἐφτά χρόνια, ἄλειψε τὰ μάτια της, καὶ θὰ τῆς ἔρθῃ τὸ φῶς της.

Πῆρ' ὁ Ἀσίκ ἓνα κομμάτι χῶμα ἀπ' τὸ νύχι τοῦ ἄσπρου ἀλόγου, μὰ μόλις σήκωσε τὸ κεφάλι του, ὁ καβαλλάρης καὶ τᾶλογο χαθήκανε. Τότε κατὰλαβε καλὰ, πὼς ὁ προστάτης του δὲν ἦταν ἄλλος κανένας, παρὰ ὁ Χαντερηλιάς (ὁ αἰ-Γεώργης).

Μόλις ἀργὰ τὸ βραδὺ ὁ Ἀσίκ-Κερίμπ ἔφθασε στὸ σπίτι του. Χτυπᾷ μὲ χέρι τρεμουλιαστὸ τὴν πόρτα καὶ λέγει :

— Μάνα, μάνα, ἀνοιξε! εἶμαι σταλμένος ἀπ' τὸ Θεὸ μουσαφίρης, κρονῶ καὶ πεινῶ. Σὲ παρακαλῶ, γιὰ χάρι τοῦ ξενητεμένου σου γιου, βάλε με μέσα !

Ἡ ἀδύνατη φωνὴ τῆς γοηῆς τοῦ ἀπάντησε :

— Γιὰ νὰ ξενοχτοῦν οἱ διαβατήρηδες εἶνε τὰ σπίτια τῶν πλούσιων καὶ τῶν δυνατῶν. Γίνεται τώρα στὴν πόλιν χαρὰ, — πῆγαιν' ἐκεῖ· ἐκεῖ μπορεῖς νὰ περάσῃς τὴ νύχτα σου σὲ τσιμποῦσι.

— Μάνα, — εἶπ' ὁ Ἀσίκ, — ἐγὼ ἐδῶ δὲν ξεύρω κανένα καὶ ἀκόμα μιὰ φορὰ σὲ παρακαλῶ : γιὰ τὸ ξενητεμένο σου τὸ γυιὸ βάλε με μέσα !

Τότες ἡ ἀδερφή του λέγει στὴ μάνα :

— Μάνα, θὰ σηκωθῶ νὰ τοῦ ἀνοίξω τὴν πόρτα.

— Νὰ χαθῆς ! — τῆς ἀπάντησ' ἡ γρηά —· χαρά σου εἶνε νὰ μπάζῃς τοὺς νέους καὶ νὰ τοὺς φιλεῖς, γιὰτὶ ἐφτά τώρα χρόνια εἶνε πού ἀπ' τὰ δάκρυα ἔχασα τὰ μάτια μου.

Μὰ ἡ κόρη, μ' ὅλα τὰ μαλλώματα τῆς μάνας, ἰσηκώθηκε, ἀνοίξε τὴν πόρτα καὶ ἔμπασε τὸν Ἀσίκ-Κερίμπ. Κι' ἀφοῦ αὐτὸς τοὺς χαιρέτησε, κατὰ τὸ συνήθειο, ἰκάθησε καὶ μὲ μυστικὴ ταραχὴ ἄρχισε νὰ ρίχνῃ ματιὰς τριγύρω. Καὶ εἶδε : στὸν τοῖχο κρέμεται, σὲ σκονισμένο ντύμα, τὸ γλυκόχό του μπουζοῦκι, καὶ ῥώτησε τὴ μάνα :

— Τί εἶνε κρεμασμένο ἐκεῖ στὸν τοῖχο ;

— Περιεργὸς μουσαφίρης εἶσαι σύ, — τοῦ εἶπε —· φτάνει πού σοῦ δίνουν ἓνα κομμάτι ψωμί κι' αὔριο θὰ σ' ἀφήσουν νὰ φύγῃς.

— Μὰ σοῦ εἶπα ! — ξαναλέει ὁ Ἀσίκ —, πῶς σὺ εἶσαι ἡ μάνα μου κι' αὐτὴ εἶν' ἡ ἀδερφή μου· γι' αὐτὸ καὶ σὲ παρακαλῶ νὰ μοῦ ἔξηγήσῃς τί εἶν' αὐτὸ πού κρέμεται στὸν τοῖχο ;

— Αὐτὸ εἶνε μπουζοῦκι, μπουζοῦκι, — ἀπάντησε θυμωμένη ἡ γρηά μὴ πιστεύοντάς τον.

— Μὰ τί θὰ πῇ μπουζοῦκι ;

— Μπουζοῦκι θὰ πῇ πῶς τὸ παίζουν καὶ τραγουδοῦν τραγούδια.

Καὶ παρακαλεῖ ὁ Ἀσίκ-Κερίμπ νὰ δώσῃ τὴν ἄδεια στὴν ἀδερφή νὰ τὸ ξεκρεμάσῃ καὶ νὰ τοῦ τὸ δείξῃ.

— Δὲν κάνει, — τ' ἀπάντησ' ἡ γρηά —· αὐτὸ εἶνε μπουζοῦκι τοῦ δυστυχισμένου τοῦ γυιοῦ μου. Ἐφτά χρόνια εἶνε τώρα πού κρέμεται στὸν τοῖχο καὶ κανενὸς ζωντανὸ χέρι δὲν τ' ἄγγιξε.

Μὰ ἡ ἀδερφή του ἰσηκώθηκε, τὸ πῆρ' ἀπὸ τὸν τοῖχο καὶ τοῦ τῶδωκε. Τότες ἐσὶκῶσ' αὐτὸς στὸν οὐρανὸ τὰ μάτια του καὶ εἶπε αὐτὴ τὴν προσευχή :

— Ὡ παντοδύναμε Ἀλλάχ ! ἂν εἶνε νὰ πετύχω τὸ σκοπὸ πού θέλω, τὸ ἐφτάχορδόν μου μπουζοῦκι νὰ εἶν' ἔτσι ἁρμονικὰ κουρδισμένο ὡς σ' ἐκείνη τὴ μέρα πού ἔπαιξα τελευταία φορὰ !

Καὶ χτύπησε τίς μετὰλλινές του χορδές, καὶ ἡ χορδὴ ἦτανε κουρδισμένης ἁρμονικὰ, καὶ ἄρχισε νὰ τραγουδᾷ :

— «Ἐγὼ εἶμαι φτωχὸς ταξειδιάρης, φτωχὰ εἶνε καὶ τὰ λόγια μου· ἀλλ' ὁ μεγάλος Χαντερηλιάς μὲ βοήθησε νὰ κατέβω ἀπὸ τὸν ἀπόκρημνο βράχο. Μ' ἂν καὶ εἶμαι φτωχὸς καὶ τὰ λόγια μου εἶνε φτωχά, ἀναγνώρισέ με, μάνα, τὸν ταξειδιάρη σου».

Ἀρχισε νὰ κλαίῃ ὥστερ' ἀπ' αὐτὸ ἡ μάνα καὶ τότε ρωτᾷ :

— Πῶς σὲ λένε ;

— Ρασίδ, — εἶπε.

— Εἶπες σὺ τὸ δικό σου μιὰ φορὰ, τὴν ἄλλη ἄκουε, Ρασίδ, — τοῦ εἶπε· μὲ τὰ λόγια σου μοῦσχιες τὴν καρδιά κομμάτια. Αὐτὴ τὴ νύχτα εἶδα στὸνειρό μου πῶς τὰ μαλλιά τῆς κεφαλῆς μου ἀσπρίσανε. Ἐφτά χρόνια τώρα εἶνε πού τυφλώθηκα ἀπὸ τὰ δάκρυα. Πές μου σύ, πού ἔχεις φωνή, πότε θάρθῃ ὁ γυιός μου ;

Κ' ἐπανελάβεν ἀκόμη μιὰ φορὰ μὲ δάκρυα τὴν παρακλήσι. Ἀνώφελα αὐτὸς ἔλεγε πὼς ἦταν ὁ γυιὸς τῆς· ἐκείνη δὲν πίστευε. Κ' ὕστερ' ἀπὸ λίγο τὴν παρακάλεσε :

— Κάνε μου τὴ χάρι, μάνα, νὰ πάρω τὸ μπουζοῦκι καὶ νὰ φύγω· ἀκουσα πὼς ἐδῶ κοντὰ γίνεται χαρὰ· ἡ ἀδερφή θάρρη μαζί μου. Θὰ τραγουδήσω καὶ θὰ παίξω κι' ὅ,τι πάρω, ὅλα θὰ σοῦ τὰ φέρω νὰ τὰ μοιράσουμε.

— Δὲν τὸ δίνω, — ἀπάντησ' ἡ γρηά— ἀπ' τὸν καιρὸ πού λείπει ὁ γυιὸς μου, τὸ μπουζοῦκι τοῦ δὲ βγήκε ὅζω ἀπὸ τὸ σπίτι.

Μ' αὐτὸς ἄρχισε νὰ ὀρκίζεται πὼς δὲ θὰ χαλάσῃ μίτε μιὰ χορδή.

— Κι' ἂν καὶ μιὰ μόνο χορδὴ σπάσῃ—εἶπ' ὁ Ἀσίκ—, σοῦ τὴν ἐγγυῶμαι μὲ τὸ βίός μου.

Ἡ γρηά ἐπασπίατρε τὸ στικί του, κι' ἄμα κατὰλαβε πὼς εἶνε γεμάτο φλουριά, τὸν ἀφῆκε. Κι' ἀφοῦ ἡ ἀδερφή τὸν προβόδωσε ὥς στ' ἀρχοντικὸ σπίτι πού 'κόρωνε τῆς χαρᾶς τὸ τσιμποῦσι, ὁτάθηκε στὴν πόρτα ν' ἀκούσῃ τί θὰ γείνη.

Σ' αὐτὸ τὸ σπίτι ζοῦσε ἡ Μαγούλ-Μεγέρη, κι' αὐτὴ τὴ νύχτα ἦταν γιὰ νὰ γείνη γυναῖκα τοῦ Κουρσοῦδ-Μπέκ. Ὁ Κουρσοῦδ-Μπέκ διασκέδαζε μὲ τοὺς συγγενεῖς καὶ τοὺς φίλους, καὶ ἡ Μαγούλ-Μεγέρη, καθισμένη πίσω ἀπὸ πλούσιο μπερδέ, κρατοῦσε στὸ ἓνα χέρι φλυτζάνι μὲ φαράκι καὶ στ' ἄλλο κορτερὸ μαχαίρι· εἶχε ὀρκιστῇ νὰ πεθάνῃ πρὶν νὰ πλαγιασῇ τὸ κεφάλι τῆς στὸ στῶμα τοῦ Κουρσοῦδ-Μπέκ. Κι' ἀκούει πίσω ἀπὸ τὸν μπερδέ πὼς ἦρθ' ἓνας ξένος πού ἔλεγε :

— Σελάμ Ἀλάιχομ! Σεῖς ἐδῶ ξεφαντώνετε καὶ τραγοπίνετε! δόστε μου κ' ἐμένα τὴν ἄδεια, τὸ φτωχὸ ταξειδιάρη, νὰ κάτσω μαζί σας, καὶ γι' αὐτὸ θὰ σᾶς τραγουδήσω τραγοῦδι.

— Καὶ γιατί ὄχι; — εἶπ' ὁ Κουρσοῦδ-Μπέκ. Ἐδῶ πρέπει νὰ μοῦν τραγουδιστάδες καὶ χορευτάδες γιατί ἔχουμε χαρὰ. Τραγοῦδισέ μας τὸ λοιπὸν τίποτα, τραγουδιστή, καὶ θὰ σοῦ δώσω μιὰ χούφτα γεμάτη χρυσάφι.

Καὶ τὸν ἀρώτησε τότες ὁ Κουρσοῦδ-Μπέκ :

— Καὶ πὼς σὲ λένε διαβατάρη;

— «Σίμιδι γερούρσις» (= «τώρα θὰ τὸ μάθετε»).

— Τί ὄνομα εἶν' αὐτό; — ᾠνόμαζε 'κεῖνος γελῶντας· πρώτη φορὰ τ' ἀκούγω.

— Ὅταν ἡ μάνα μου ἦταν ἔγκαστρωμένη σ' ἐμένα καὶ εἶχε πόνο, πολλοὶ γειτόνοι ἔρχονταν στὴν πόρτα καὶ ᾠτοῦσαν : γυιὸ γιὰ κόρη τῆς χάρις· ὁ Θεός. Καὶ τοὺς ἀπαντοῦσαν «Σίμιδι γερούρσις». Γι' αὐτό, σὰν γεννήθηκα, μοῦ ἔδωκαν αὐτὸ τὸ ὄνομα.

Κ' ὕστερ' ἀπ' αὐτὸ πῆρε τὸ μπουζοῦκι κ' ἄρχισε νὰ τραγοῦδᾷ :

— Στὴν πόλι Χαλάφ ἦπια κρασί τοῦ Μισιριοῦ, μὰ ὁ Θεός μοῦδωκε φτερά κ' ἐπέταξα ἐδῶ σὲ τρεῖς ἡμέρες.

Ὁ ἀδερφὸς τοῦ Κουρσοῦδ-Μπέκ, ἄνθρωπος μὲ λίγο μυαλό, ἀρπαξε τὸ μαχαίρι καὶ ᾠνόμαζε :

— Εἶσαι ψεύτης! Πὼς εἶνε δυνατό νὰ φτάσῃς ἀπ' τὸ Χαλάφ ἐδῶ σὲ τρεῖς ἡμέρες;

— Καὶ γιατί θέλεις νὰ μὲ σκοτώσης ; — εἶπ' ὁ Ἀσίκ. Οἱ τραγουδιστάδες, κατὰ τὴ συνήθεια, ἀπ' τὰ τέσσερα μέρη τοῦ κόσμου μαζεύονται σ' ἓνα μέρος· κ' ἐγὼ ἀπὸ σᾶς τίποτε δὲν παίρνω, εἴτε μὲ πιστέψετε, εἶδε δέ με πιστέψετε.

— Ἄς ἐξακολουθήσῃ, — εἶπ' ὁ γαμπρός.

Καὶ ὁ Ἀσίκ-Κερίμπ ἔξαντραγοῦδῃσε :

— Τὸ πρωῒνόν μου τὸ ναμάζι τῷκαμα στὰ λειβάδια τοῦ Ἀρταγιάν, τὸ μεσημερινόν μου στὸ Ἐρζερούμ, πρὶ νὰ βασιλέψῃ ὁ ἥλιος τὸ ναμάζι μου τῷκαμα στὸ Κὰρς καὶ τὸ βραδινόν μου στὴν Τυφλίδα. Ὁ Ἀλλάχ μοῦδωκε φτερά κ' ἐπέταξε ἐδῶ· ὁ Θεὸς νὰ δώσῃ νὰ γείνω θυσία τοῦ ἄσπρου ἀλόγου· πιηδοῦσε γλήγορα, σὰν χορευτὴς πάνω στὸ σχοινί, ἀπὸ βουνὸ σὲ φάραγγα κ' ἀπὸ φάραγγα σὲ βουνό· ὁ Μεβλιὰν ἔδωκε τοῦ Ἀσίκ φτερά, καὶ πέταξε στὴ χαρὰ τῆς Μαγούλ-Μεγέρη.

Γνώρισε ἡ Μαγούλ-Μεγέρη τὴ φωνὴ τοῦ Ἀσίκ-Κερίμπ κ' ἐπέταξε τότε ἀπὸ τῆ μιὰ τὸ φαρομάκι καὶ τὸ μαχαῖρι ἀπὸ τὴν ἄλλη.

— Ἔτσι τὸ λοιπὸν βαστάς τὸν ὄρκο σου — τῆς εἶπεν ἡ φιλενάδα της — ὥστε σήμερα τὴ νύχτα θὰ γείνης γυναῖκα τοῦ Κουρσουδ-Μπέκ ;

— Σεῖς δὲ γνωρίζετε, μὰ ἐγὼ ἠγνώρισα ἀγαπημένη γιὰ μένα φωνή, — ἀπάντησ' ἡ Μαγούλ-Μεγέρη —, κ' ἀρπάζοντας τὸ ψαλλίδι ἔσκισε τὸν περδὲ. Κι' ἅμα εἶδε κ' ἀναγνώρισε καλὰ τὸν Ἀσίκ-Κερίμπ, ἔβγαλε μιὰ φωνὴ καὶ τοῦ ρίχθηκε στὸ λαιμό, καὶ οἱ δυὸ πέσανε ἀναίσθητοι. Ὁ ἀδερφὸς τοῦ Κουρσουδ-Μπέκ ὥρμησε καταπάνω τους μὲ τὸ μαχαῖρι μὲ σκοπὸ νὰ τοὺς ἀφήσῃ στὸν τόπο, μὰ ὁ Κουρσουδ-Μπέκ τότε ἑσταμάτησε :

— Σύχασε καὶ μάθε, πὼς ὅ,τι γράφθηκε στὸ κούτελο τοῦ ἀνθρώπου τὴν ὥρα ποὺ γεννιέται, δὲ θὰ τὸ ξεφύγῃ.

Ἄμα συνεφέρθη κ' ἡ Μαγούλ-Μεγέρη κοκκίνησ' ἀπ' τὴντροπὴ της, σκέπασε τὸ πρόσωπο μὲ τὰ χέρια καὶ κρύφθηκε πίσ' ἀπὸ τὸν περδὲ.

— Τώρα σι' ἀλήθεια φανερώθηκε πὼς εἶσ' ὁ Ἀσίκ-Κερίμπ, — εἶπ' ὁ γαμπρός. Μὰ γιὰ λέγε, πὼς μπόρεσες σὲ τόσο λίγο καιρὸ νὰ περάσῃς τόσο μεγάλο διάστημα ;

— Γιὰ ν' ἀποδειχτῇ ἡ ἀλήθεια, — ἀπάντησ' ὁ Ἀσίκ —, τὸ μαχαῖρί μου ἄς κόψῃ πέτρα κ' ἂν λέγω ψέμματα, ἄς γείνη ὁ λαιμός μου πειὸ ψιλὸς ἀπὸ τρίχα. Γιὰ καλλίτερο ὁμῶς, φέριτε μου μιὰν ἀόμματα ποὺ νάχῃ νὰ δῇ τὸ φῶς τοῦρανοῦ ἐφτὰ χρόνια, καὶ θὰ τὴν κάμω νὰ βλέπῃ.

Ἡ ἀδερφή τοῦ Ἀσίκ-Κερίμπ, ποῦταν στεκάμενη στὴν πόρτα, ἄμ' ἄκουσε τέτοια λόγια, ἔτρεξε στὴ μάνα της.

— Μανοῦλά μου ! — τῆς φώναξε —· αὐτὸς ἀλήθεια εἶν' ὁ ἀδερφός μου καὶ ὁ γινιὸς σου, ὁ Ἀσίκ-Κερίμπ !

Κι' ἀρπάζοντας ἀπ' τὸ χερί τὴ γρηὰ τὴν ἔφερε στὸ τσιμποῦσι τῆς χαρᾶς. Τότες ὁ Ἀσίκ ἔβγαλε τὸ βῶλο-χῶμα ἀπ' τὸ ζωνάρι του, τὸν ἔλυσε μὲ νερὸ κ' ἄλειψε τὰ μάτια τῆς μάνας του λέγοντας :

— Μάθετε ὅλοι οἱ ἄνθρωποι πόσο παντοδύναμος καὶ δυνατὸς εἶν' ὁ Χαντερηλιάζ,

καὶ ἡ μάνα του ἀπόκτησε τὸ φῶς της. Ὅστερ' ἀπ' αὐτὸ κανεῖς δὲν τόλμησε ν' ἀμφιβάλῃ γιὰ τὴν ἀλήθεια τῶν λόγων τοῦ Ἀσίκ-Κερίμπ, καὶ ὁ Κουρσουδ-Μπέκ χωρὶς μιλιὰ τοῦ παραχώρησε τὴν πεντάμορφη Μαγούλ-Μεγέρη.

Τότε χαρούμενος τοῦ εἶπ' ὁ Ἀσὶκ-Κερίμπ :

— Ἀκουσε, Κουρσοῦδ-Μπέκ, ἐγὼ θὰ σὲ παρηγορήσω. Ἡ ἀδερφή μου δὲν εἶνε χειρότερη ἀπὸ τὴν προσητερινή σου ἀρραβωνιαστικιά· ἐγὼ εἶμαι πλούσιος καὶ θάξῃ χουσάφι καὶ ἀσῆμι ὄχι ὀλιγώτερόν ἀπὸ ἐμέ. Πάρε τὴνε τὸ λοιπὸν γιὰ δική σου, καὶ γενῇτ' εὐτυχημένοι ὅπως κ' ἐγὼ μὲ τὴν ἀγαπημένη μου Μαγουλ Μεγέρη.

ΑΛΕΞ. ΣΕΠΤ. 1916.

ΜΕΤΑΦ. ΑΠΟ ΤΟ ΡΩΣΙΚΟ ΓΩΓΟΥ ΑΓΙΑΣΣΟΥ

Ο ΜΟΥΛΟΣ

ΕΝ ΤΟΝ ΑΔΕΛΦΟ ΜΟΥ ΜΗΤΣΟ ΔΑΜΑΣΚΗΝΟ

Εἶναι βράδυ. Ψυχομαχάει ἡ μέρα. Τοῦ Σποράρη μιὰ μέρα γρούα κι ἄγρια. Ὁ ἥλιος ἔλεε νὰ βασιλέψῃ πίσω ἀπὸ τ' ἀπὸγχεμένα ὀρθολίθια τῆς Μάνης. Ὁλομόναχος στὴν κάμαρά του ὁ Κώστας πάνω κάτω περπατᾷ κι ἀνήκουστες κατάρες τοῦ ξεφέβγουν. Τὸ σταράτο πρόσωπό του βουτηγμένο στὴ λύπη. Ἡ μορφὴ του σκοτεινή. Ἡ ματιά του γιομάτη φαρμάκι. Τὰ μαλλιά του σκορπισμένα ἄταχτα στὸ κεφάλι του πέφτουν καὶ τοῦ σκεπάζουν τὸ μέτωπο. Σκυφτός κι ἀμίλητος πότε πότε τὰ φρύδια του μαζεῦει. Σκέφτεται. Παράξενες ἰδέες παλεύουν στὸ μυαλό του. Κι ὁλοένα πάνω κάτω περπατᾷ.

«Καὶ νάμαι ἐγὼ τῆς καταλαλιάς τὸ ἀπόπαιδο στὸ χωριό μου !... Σύρθηκε λέει... ἀκούς ἡ πομπή;... Φτοῦ στὶς δόξες σου!»

Ἀνάβει ἓνα τσιγάρο· σὲ λίγο σβύνει. Τὸ πετᾷ κάτω στὶς σανίδες καὶ τὸ πατᾷ μὲ πείσμα. Ξαναστρίβει ἓνα ἄλλο καὶ ρίχνεται στὸ κρεββάτι του τὸ ξέστρωτο νὰ τὸ καπνίσῃ.

«Τὸ θεομπαίχτη... πᾶλειωτο ἡ γῆς νὰ τὸν ξεράσῃ !.. καὶ τὸ μούλικό νὰ ζῇ ἀκόμα... καὶ κάτω ἀπὸ τὴ στέγη μου ! »

Ἀξαφνα πετάχτηκε ἀπ' τὴ θέσι του. Ἐκανε λίγα βήματα γοργὰ καὶ νευρικά. Ὑστερα κοντοστάθηκε. Σήκωσε τὸ κεφάλι του καὶ τήραξε γύρω του καὶ πετώντας τὸ τσιγάρο του·

«Μωρὲ βρῖσιά στὸ σόι μου ! »

Βραχνᾶς τοῦ πλακώνει φοιχτὰ τὴν ψυχὴ καὶ τοῦ δυσκολεύει τὸν ἀνασασμό. Θέλει ἀέρα. Ἀνοίγει τὸ παράθυρο. Σκύφτει καὶ κοιτάζει. Ὁξω ψυχὴ ! Οἱ δρόμοι ἔρημοι. Κι ὅλα τοῦ φαίνονται μαῦρα σὰν τὴν ἡμέρα ποῦ χάνεται. Μπαίνει μέσα καὶ κάθεται στὸ τραπέζι δίπλα. Χούφτωσε τὰ μαλλιά του μὲ τὶς ἀπαλάμες του καὶ τραβώντας τα κάτω κατηφορικὰ ἔβαλε βαθὺ στεναγμό. Σηκώθηκε. Τράβηξε κατὰ τὸ παράθυρο καὶ στάθηκε ἀκίνητος χωρὶς νὰ βγάλῃ ἄχνα. Πέρασαν ὀλίγες στιγμὲς βαθεῖας σιωπῆς·

«Κ' ἔσκαψε λάκκο μὲ τὰ νύχια του γιὰ νὰ μὲ θάψῃ ἐμένα ;... ὀχιὲς καὶ φίδια νὰ σᾶς φᾶνε... »

Ὁξω τὰ φρενιασμένα σύγνεφα σκέπασαν τοῦ ἥλιου τὸ μαρμένο πέσιμο. Τώρα ἀκούεται ἡ βροχή.

«Συγχώρεσι ;... Ὅχι ποτὲ δὲ θάβρης ἀπ' τὰμένα... Θὰ ξεπλύνω ἐγὼ τὴν ὕβρι, ἀπιστη... » φώναξε ἀποφασιστικὰ καὶ χτύπησε τὴ γροθιά του στὸ τραπέζι.